

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.
 Hat óra . . . 5 kor. — fill.
 Három óra . . . 2 kor. 50 fill.
 Előfizetési pénzek postátalványon küldhetők.
 Egyes számok 20 fillérért kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos peti-sor egyszeri közlésért 14 fill.
 kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szóig 2 kor. 50 fill., azonúl minden szó 2
 fillérével számítottatik.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond-sor díja 50 fillér.
 Velünk a hivatásos hirdető-irodák, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

← vasárnap reggel. →

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
 (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Néhány szó a magyarosítás ügyében.

A „Bars“ nov. 29-ik számában a magyar nemzeti eszmének valamely buzgó híve interpellációt, vagyis feleletre kötelező kérdést intézett a városi hatósághoz, az iparosok-és kereskedőkhez, továbbá városunk társadalmához az iránt, vajjon hajlandók-e a magyarság terjesztése körül elkövetett mulasztásaitak jóvátenni?

A kérdés igen időszerű. A nemzet képviselőjében, az országgyűlésen erős harcz folyik még mindig a magyar nyelv jogaiért, a mely harcz tulajdonképpen képtelenség; épen mintha a természetűdősök a felett vitatkoznának, hogy az ember fölemelt fővel, két lábon járjon-e, avagy négykézláb.

Hogy magyarok magyarul beszéljenek-e, vagy sem!

De ne feszegessük ezt, mert politikába tévedünk, nálunk pedig rémitő sok az okos politikus, aki száz argumentumot tud felhozni arra nézve, hogy nekünk — négykézláb kell járnunk.

Szóval megtörténhetik, hogy odafenn kimondják azt, hogy ne beszéljünk magyarul. Oda se neki. Megesett már az ióbbszőr. Már mi olyanok vagyunk. Ilyenkor aztán alulról szokták azt mondani, hogy nem oda Buda! A 18-ik század végén, a mely kort a magyar irodalom a hanyatlás, a tespedés korának, vagy nemzetietlen kornak nevezi, már csak a paraszt ember beszélt nálunk magyarul. Odafenn mindent elkövettek — szép szerivel — hogy a magyarság elaludjék. És ekkor felbuzdult egypár szegény író ember, írásba, lelkesítésbe kezdtek és csináltak olyan magyaros, nemzeti mozgalmat és föllendülést, hogy — a muszka czár a megmondhatója! Tehát magad uram, ha szolgád nincs! Ha a törvényhozásban el is ejtik a magyar nyelv ügyét, az még nem ve-

sztett el, sokkal többet tehetünk mi itthon, nagyobb tért hódíthatunk, mert — sokan vagyunk. Sok kicsi sokra megy. s ha minden magyar ember csak szálacsát hoz a magyar nemzeti állam épületéhez, tömérdek lesz az és beszélhet már akkor a taktikai egység!

De ne példázgassunk. A mozgalom megindult, felébredt a nemzeti érzület milliókban és egyesekben, ez tehát szükség. Az életösztön nyilvánulása ez. Ha a magyar nemzet, mint ilyen élni akar, ez akarátát semmi féle hatalom le nem nyűgözheti. A magyar nemzeti eszmének fejlesztése van napirenden. A história és az emberiség haladásának gépezete vetette fel. Ezt meg nem állítja senki. Ilyenkor az életre való nemzetek minden kicsi egyede megindul és részt vesz a közös nagy munkában. Már pedig mi életre valóknak, vagy mi, különben ezer és néhány esztendő alatt már elég időnk lett volna elpusztulni.

Tehát nekünk, a nagy nemzetek, vidékeknek, városok-, községek- és egyeseknek kell kezünkbe vennünk a magyar nemzeti állam kiépítésének ügyét, első sorban terjeszkednünk kell, vagyis a magyar nyelvnek kell hívőket szereznünk, magyarosítanunk, mert a ki nem halad, az elmarad és mert nyelvében él a nemzet!

Itt megint akad sok okos ember, aki azt mondja: már micsoda sovinizmus ez, azért lehet jó magyar ember stb. De nem úgy van! Az angol, a francia, a nagy német megteheti azt, hogy ő nem sovinizta, mikor ugyanis sok millió más nemzetbeli ember beszéli az ő nyelvét. De nekünk nemzetiségeink vannak, melyek a nyakunkra terjeszkednek, a mi fölötté lojalis alkotmányunknál fogva, ha mi ebben őket meg nem előzzük. Hátha még nem is olyan nehéz dolog ez a terjeszkedés. Léva úgy szerepel még a geo-

gráfiában is, mint a magyarság bástyája, végvára. Gyöngye vár az, mely környékét nem tudja meghódítani. Tan keserűséget okoz ez a mondás, de hát hiába, az orvosság bizony keserű. Mi lévaiak ezt a diszes elnevezést nemcsak túrtuk, de arra büszkéek is valánk. Ha tehát e jelzöt elfogadjuk, becsületbeli kötelességünk azt tényekkel igazolni.

Kérdés megteszszük-e? Nem. Itt van pl. tőszomszédságunkban Kelecsény tót község. Lakosai naponta megfordulnak Léván, templomba is ide járnak, a szegényebbje jóformán városunkból él, de azért mind e mai napig megmaradt mindnyája sült tótnak; a híres „végvár“nak hatása nem mutatkozik. Igaz, hogy a mulasztás nem csupán a mi részünkön van. Ha akadt volna ott egy erkölcsi és anyagi sulyal rendelkező magyar uri ember, ezt a magyarul érző és magyarul értő népet már valósággal visszatéríthette volna a magyarságba. A „vissza“ szót azért mondtam, mert a tót kapu alatt elterülő tót községeink ezelőtt színmagyarok voltak, s csak a török hódítás visszazoritása után tótosodtak el. Igazolják ezen tényt az ott előforduló pompás magyar családnevek. Könnyen is ment volna a vissza-magyarosítás, mert hiszen ezek a mi tótjaink nem csökönyösek, nem rossz indulatúak, nem ellenségei a magyar állameszmének, sőt jóban, rosszban mindig velünk voltak; rajongó lelkesedéssel lobogtatták a nagy Rákóczi zászlait és készségesen ontották a vérüket, mint Kossuth katonái.

Ezeknek a megmagyarosításához igazán csak egy kis buzgalom szükséges, mert nem idegenkednek a magyar nyelvtől, ellenben büszkéek rá, ha e nyelven beszélhetnek; a mely környékünkbeli tót ember magyarul is tud, azt többnek érzi magát, mint a

más, polgártársai is kitüntetik, külön embernek nézik.

Már most ez a derék tót ember bejön Lévára, mindjárt a Hegyalatt ékes tót nyelven üdvözlök, rendőreink tótul szidják, a városi vámszedők tótul szedik el aprópénzét, a piacon, ha valamit behozott, tótul alkudnak vele, uri asszonyaink is török magukat, hogy a tojást, csirkét stb. tótul vehessék meg, a pénzintézetek tótul veszik meg rajta a kamatot, az ügyvéd a perköltséget, a kereskedő előzékeny tótsággal kínálja neki áruit, az iparos meg de-hogy állja meg, hogy szláv nyelvtudományát a szegény tóttal ne éreztesse. Pedig szegény lelke mindezen ügykörökbe vágó fogalmak magyar elnevezéseivel tisztában van, teljesen megérti, s talán ő is visszakotyogna magyarul, úgy a hogy, de mi már ezt nem engedjük, mi megakarjuk mutatni, hogy tudunk tótul, a mi nyelvünk meg pusztuljon, ugyanis oly sokan vagyunk már magyarok, hogy kénytelenek vagyunk Amerikát is betölteni.

Ilyen körülmények között hiába fanatizáljuk mi a leendő tanítókat, hiába erőlködnek az iskolamesterek, egyik-másik jó magyar lelkész, hasztalanul osztogat jutalmakat a közoktatásügyi kormány a sikeres magyar tanításért, mikor az a tót legény vagy leány azt látja, hogy hiába tanulta meg keservesen azt a kis magyar beszédet, nem szól hozzá magyarul senki, hát akkor haszontalan az egész.

Bizony lanyhák, a nemzeti eszmék iránt közönyösek, sőt merem kimondani: hazafiatlanok vagyunk! Okatlanul ütöm én a mellemet, hogy ilyen meg olyan magyar ember vagyok, ha magyarságomért, magyar nemzetem megerősítéseért hajszálnyi munkát nem teszek, annak gyöngülését, naponta való pusztulását érzéktelenül nézem.

Szóval hazafias munka, sürgős fel-

T A R C Z A.

Lenau költeményeiből.

Egykor és most.

„Vissza vágyon a földre, hol
 Boldog voltam igazán,
 A hol éltem, álmodoztam
 Ifjuságom tavaszán!“

Igy vágyódtam a távolból
 Hazám után, azt hívén,
 Hogy a régi táj rég eltűnt
 Boldogságot hoz elém.

Vágyam végre teljesedett,
 S a kis völgybe eljuték;
 De a régi kedv szívembe
 Nem jut vissza semmikép!

Köszöntök egy-egy szép helyet
 Jó barátként, kedvesen.
 De szívem bus lesz egyszerre,
 Mert nincs ott már kedvesem!

A kanyargó ösvény most is
 Bujja erdő rejtekét,
 De estéinkint nem keresi
 Rajt' anyám már gyermekét.

Ki meghittén üdvözlös ott:
 Oh te bérci kis patak,
 Oly idegen hangok nekem
 E csacsogó vig szavak!

Oh fa, hol van a csalogány,
 Ki itt zengett éneket,
 S hol virágod: ré, a melyet
 Róza nekem itt szedett!

A virág, a csalogány s a
 Jó lányka: mind oda lett,
 S ifjuságom is velők szállt,
 Mint egy tavasz-lehelet.

Havas István.

Erzsébet királyné emlékezete.*)

Irta: Pözna József.

(Folytatás.)

A bánat és elhagyatottság e szomorú napjaiban ki kísérte élénk figyelemmel bajainkat? Egy bájos ifju asszony, a ki, ahol csak tehetett, mindenütt „szószólója volt azoknak, kiknek éppenséggel lehetetlen volt feledni a hszát.“ Velünk együtt sirt, mint a hogyan a gyermek Rákóczi Ferencz sirt, mikor idegenbe lépve, először pillantotta meg hazája téképét. Szóval ennek az idegen nőnek már ekkor áldás, virág fakadt nyomában; legszebb virágát: szeretetét nyújtotta a magyar nemzetnek.

A magyar nemzet nem is tudta Erzsébet királynét ezen idő óta máskép képzelni, mint könnyel szemében, vagy mosolylyal az ajkán; könnyel szemében, ha Magyarországot csapások érték, mosolylyal ajkán, ha jót tehetett.

Szerettük királynénkat eddig is jószágos szive miatt, de bálványoztuk azon percztől kezdve, mióta zengzetes magyar nyelvünket kezdte tanulni; kezdetben csak egyes szavakat tanult, majd megtanulta a társalgás nyelvét, sőt hamarosan némi irodalmi ismereteket is szerzett. Bizony rendkívüli jelentőség is volt az, hogy egy osztrák császárné eredetiben olvasta, sőt még meg is értette Eötvös és Jókai regényeit, kinek nemesak Heine kellett, kinek szobrot is emeltetett, hanem Vörösmarty, Arany és Petőfi is. Vörösmartyt tartotta a legnagyobbknak,

*) A lévai főgymnasium ifjusága gyászünnepeleén olvasta fel az író e tartalmas emlékebeszédét. — Szerk

mert őt ítélte a legmagyarabbnak.

Tiszteljük őt ennél fogva azon fáradhatatlan buzgalma miatt, melylyel az ország nyelvét megtanulta s ezzel még szorosabban fűzte egymáshoz a trónt és nemzetet. De nemcsak ő tanulta meg nyelvünket, hanem gyermekei is; kettő közülök Rudolf és Mária Valéria később művelte is a magyar irodalmat. Mária Valériával pedig minden nap magyarul imádkozott a királyné. Különben a magyar érzés fejlesztésére legtöb- bet tett a királyi család nevelője Rónay Jácint, ki sokszor mondogatta Mária Valériának: „Jó ez a mi lelkes népnünk, de tudni kell vele bánni. Tisztelni kell jogait, nemzeti nyelvét s akkor legerősebb védője lesz az uralkodó háznak.“ Így volt lehetséges, hogy Rónayn kívül Falk Miksa és Ferency Ida megismertették a királyi udvarral nemzetünk karakterét és történetét magyarul ez utóbbi kettő különösen magát Erzsébet anyakirálynét, ki ettől kezdve még jobban és élénkebben érdeklődött ügyeink iránt. Ő maga így nyilatkozott az olaszországi veregések alkalmával: „Fáj, ha Olaszországban rosszul mennek a császár dolgai — szolt Andrásihoz, — de ha Magyarországon mennek rosszul, az engem megöl.“

Ne csodálkozzunk tehát, ha a főváros polgármestere őt a haza védőasszonyának nevezte, ki „Isabella királyné óta először hozott magyar társalgást az udvari életbe, reményt a hazafiak szívébe, udvari életet a budai vár termeibe.“ Hogy szerette főváro- unkat, mutatja az, hogy a nálunk töltött 2549 nappól csak 69-et nem töltött Buda-

pesten és Gödöllőn, a mely helyeken, de kiváit ez utóbbi helyen kedvvel üzte a sportot is, lovagolt, vadászott s nálunk senkit sem kellett figyelmeztetnie az uralkodó- nak, mint Bécsben, hogy a sajtó ne avatkozzék családi és magánéletébe. Itt Budapestén született Mária Valéria főhercegnő is, mi 300 esztendő óta első eset, hogy a királyi család egyik sarja magyar földön látott napvilágot. Örült is a magyar nemzet, hogy királynénk századok hosszú sora után fejedelmi sarj bölcsőjévé tette a fővárost.

Magyarországon való tartózkodásai alkalmával sok kedves apróságot beszélnek a néppel való érintkezéseiről s az ellenőrizhetően adomák egész sora jött forgalomba. „Igyék, — mondta egy ízben a Király Ráday Pál grófnak — hisz egy pohár bor a hazáért meg nem árt.“ „Éljen a legelső magyar ember, a király! — folytatta Ráday. „Addig éljen, míg a honnak él!“ — fejezte be a királyné. Vagy egyszer az történt vele, hogy egyik udvarhölgye így írta be a nevét a vendéglő könyvébe: „Erzsébet osztrák császárné.“ A mint ezt észrevette Erzsébet királyné, lehuzta a keztyűjét, tollat fogott és utánna írta: „Erzsébet magyar királyné.“

„A végzet különben úgy akarta, hogy magyar földön ismerje meg Erzsébet királyné, mi a bánat.“ Itt vesztette el első kis leányát. De a szülői gyászt egy ország könyzápóra segítette elviselhetőbbé tenni. Egy későbbi korban is hullottak könyet a felséges szemek, midőn a ragyogó cseppek Daák Ferencz ravatalára és a mayerlingi katasztrófa napján hullottak, melyek nem-

adat vár reánk, melyből mindenkinek ki kell vennie a maga részét. Ha valaki egyebet sem tesz, csak hogy a tót ember köszönését magyarul fogadja, az is tett valamit. A mozgalomnak általánosnak és áthatónak kell lennie. Zokon senki ne vegye, a közügy, a magyar nemzet ügyének szolgálata ez, már pedig „Mind en áldoz. kicsiny azokhoz képest, melyeket a hazá tőled joggal meg kívánhat” — ezt mondta Kőlcsey, a ki a magyar himnuszt szerzette.

Egy másik költőnk azt is hozzá tette, hogy: „Rendületlenül!” — Hát édes véreim, híres lévai magyarok, szívleljük ezt meg és tegyünk valamit a magyarságunkért!

Dr. Katona János.

A magyar nyelv előnyei.

Irta: Vajda Géza.

A téma után itélve azt hiszed, kedves olvasó, holmi száraz nyelvészeti lapba való fejtegetés akar ez lenni, de előre megnyugtatlak, midőn kijelentem, hogy nem jól hihi-zed. — A nagy közönséget, a kinek sem ideje, sem alkalmja arra, hogy holmi nyelvészeti folyóiratokat bujjon, ezáltal érdekelni fogja zengzetes nyelvünknek azon előnyeit feltüntető néhány szó, mely számára a leg-főbb európai nyelvek fölött határozott előnyt biztosít.

A szakember és laikus között elsősorban az a különbség, hogy míg az utóbbi néz, de nem lát, amaz látja azt amire néz. Jelen sorok oly nyelvi sajátosságok, melyeket mindenki lépten-nyomon lát — de észre nem vesz. És ily nemzetiség lakta vidéken sem, azt hiszem, kárba vesztett fáradság hazánk nyelvének szépségeit feltárni és ezzel a nyelvet megkedveltetni.

Vegyük először is szemügyre a hozzá-ink legközelebb fekvő németet és tegyük összehasonlítást. Nos hát ezt a magyarral egy napon sem lehet említeni. Ez tulajdonuk tetszik ugy-e bár? Nos hát bizonyítsunk.

A népek, nemzetek folyton érintkezésében és összekötetésében állottak egymással, nem csoda tehát ha egynemű nyelvi saját-ságokat, szavakat, fogalmakat kölcsön vet-tek egymástól s így nincs is nyelv, melyben idegenből vett szavak ne volnának; de hogy egy nyelvnek majdnem nyolcvan százalé-król lehessen bizonyítani az idegenszerűsé- get, az már mégis abszurd dolog. Hogy a szavak némileg idomítva lettek, az csak természetes. Már pedig német az a nyelv! Hiszen a mi nyelvünkben is vannak id gen-ből vett szavak, de ezek már annyira át-mentek a magyarságba, kiejtésük és szabá-lyokhoz való alkalmazkodásuk olyan, hogy ma már teljesen — ugyszólván — vérünkbe mentek át. Teszem azt iskola vagy iskola, vagy némely helyen eskola nem más, mint

csak a felsőes asszonyoknak, hanem a ma- gyar nemzetnek is örök gyászt okoztak. De ezen könyvek hullását még előbb egy rend- kívül öröm előzte meg, kibékül a nemzet királyával, létesül a kiegyezés s közöröm közt koronázzuk meg királyunkat s király- nénkat.

„A közhit és meggyőződés Magyaror- szágon az volt s ma is az, hogy Erzsébet királyné befolyása nélkül a kiegyezés nem jött volna létre oly gyorsan és simán, mert bár vereség után vereség érte Ausztriát s ez döntő stadiumba vitte a rendszerválto- zást s a monarchia átalakítását; de a bé- külékeny hangot Erzsébet királyné idézte elő; hisz ő ekkortájt igen gyakran jelét adta irántunk való szeretetének; így pl. mid- dőn a porosz hadjárat sikerei már Bécsre fe- nyegették, úgy tett, mint Mária Terézia. Hozzánk futott, mert tudta, hogy úgy ő, mint az akkor még magyar trónörökös, a magyarok közt van a legnagyobb biztonság- ban s Deák Ferencz indítványára a nemzet igen tényesen fogadta királynéját, szeretett védőanyját.

Talán nem véletlenségből történt így az, hogy 1866-ban az országgyűlés Erzsébet királyné neve napján kezdte meg tanácsko- zását, mikor is először üdvözölték őt ez alkalomból, melyre való felületül szolgáló királyi leirat már jelezte, hogy „küzszöb- ön áll immár az ország óhajainak teljesülése.” Deák Ferencz buzdíkjára végre 1867. febr. 17-én a király az alkotmányt helyre állította és a felelős miniszteriumot meg-

a latin schola illetőleg a görög scholá. Vagy szál, ablak nem egyéb a szláv stol és obloknál (szert asztal és iskola, mert a ma- gyar meg nem tűr két mássalhangzót a szó eljén). Elődeink átvették a tárgyat és ez- zel együtt a fogalmat is. A német még anyját, apját sem képes saját szavaiból megnevezni, azokat is mástól kölcsönözte. A Vater és Mutter tudvalevőleg nem más a latin pater, mater illelőleg a pater méter- né. Mily más az, midőn a gyermek első günyögését használjuk fel: papapa... mamasz...

Hát az az eszeveszett der, die das! no ennél nagyobb örültséget még emberi ész ki nem fundált. A némi megkülömböztetés majd- nem minden árja v. indogerman nyelvnek a sajátossága, de legá-abb bizonyos szabályokhoz van kötve. A latinban pl. tudom az — „us” végű főnevek him- az „a” végűek nő, és az „um” végűek semleges neműek, még bevá- gom azt a pár szó kivételt és készen va- gyok. De nem úgy a német! Hogy azt mondom der Mann a férfi him- die Frau nő — nő — das Buch a könyv semlegesnemű (v. nemtelen, tárgyemű, sächlich) ennek még volna értelme; de hogy miért legyen az én kalapom der Hut, a nadrágom die Hose, az ingem das Hemd: ez érthetetlen. Vagy miért egyik butor darab der Tisch, a másik már das Butt annak a jó Isten a megmondhatója. A mi szabály van is a né- metben erre nézve az nevétségesen kevés. Az csak „molyan” „nesze semmi fogd meg jól!”

Sőt annyira megy a német bornirtságá- ban, hogy saját maga is meghazudolja. A nőre már csak igazán azt hinnéd, hogy — nőnemű; de csalatkozol magyar! Mert míg lány, azt mondja: das Weib. Már most azt szeretném tudni, hogy mikor die Frau, ha sem leány- sem asszonykorában nem az...

No meg az a rengeteg körülírás és szó- szaporítás. Ezt a szót „irtam” három szóval fejezi ki a német: ich habe geschrieben Ezt „írtadok” pláne 4 szóval: ich werde geschrieben haben. Egy német mű ennélf- fogva, mely 10 000 szóból áll, magyarrá áültetve 3—4000 szó lesz. Hol vannak a németnek oly szép zengzetes és a mi fő- praktikus közpöi, mint a magyaroknak? Teszem azt a gyakorító képzők. Ezt a szót „beszél- get”, „örögat”, „szaladgál”, „föl-föláll” stb. ki nem fejezi még hat szóval sem. Sőt az elsőre nincs is eredeti kifejezése. Ő tehát még „beszélgetni” sem tud a maga nyelvén. Ez természetes is, ha csaknem 80 százaléka idegen szó...

Hát még a francia! Nem tudom bol- lond-e, vagy hamis. Mert mást mond, mint a mit gondol. A francia pl. „lő”-t mond és „tseau”-t gondol. Mit szólna ahhoz egy olyan hamistalan magyar gyerek, ha azt kíváná, hogy írjam le neki „bordó” és én „beaur- deaux”-t írjak. Azt hinné, megbolondultam.

adta s 23-án az Andrássy miniszteriumot kinevezte. A nemzet kibékült királyával; az öröm leirhatatlan. Mikor a király ez év márc. 12-án a fővárosba jött, diadalmamor- ban uszott Budapest.

E kibékülésnek talán legjobb n örült a királyné, hisz végre vlahára a király és nemzet megértették egymást. Várva-várta most már, hogy mikor lehet a magyaroknak megkoronázott királynéja. Végre ez is el- jött: küldöttség hívta meg a koronázásra a királyt és királynét, ki épen ez időtájt: hivatta maga mellé Horváth Mihályt, hogy a kiváló történetész leplezetlenül világosítsa fel őt a tüggelenségi harc részleteiről, mert a tört. igazságot akarja ismerni, — mondá, — hisz ő még akkor nem volt a dynastia tagja s a mik történtek ellenünk gyermek- ifju férje nevében azt ő fájálja legjobban. Koronázási tiszteletdíjjal 50000 aranyat aján- lott föl a nemzet. E napon mondta a ki- rályné az őt meghívó küldöttséghez: „Öröm- mel teljesítem a nemzetnek önök által nyilvánított kívánságát s áldom az isteni gondviselést, hogy e magasztos perct meg- élnem engedte.”

A nemzeti lelkesedés lángolt s dics- fénynyel vette körül a királynét. Ez viszont megszentelte a nemzeti ünnepet áldó kezé- vel, nemcsak megjelenésével. Ugyanis a neki ajándékozott 50000 db. aranyat ő is, férje is a honvédség céljaira adta vissza. Drága keze ezenkívül nemcsak Sz. István palást- ján varrta össze a foszlányokat a koroná- zás előtt, hanem a legelső honvédszólój

Avagy hogyan esne nekem, ha egy franciá- nak azt mondon írja le: „szoké” és ő „Jókai”-t ír? Egy ily szellemóriás, ily költő királyt, a melyhez hasonlót, még keveset termelt a vén Európa, holmi szokénak néz! Már én ezeket a felesleges és ferdített be- tükét a szókban, ahogy sem látom meg- olova.

Míg a francia egyes betűket elnyel, (akjék jól vele) addig az angol majdnem egy betűt sem ejt ki azok közül melyet le- ír. Hogy mi köze van a „wig”-nek a „feit”-hoz, azt igazán nem tudom. Mindze- ket a ferdeségeket a magyar nyelvben nem találjuk, mi úgy írunk, mint beszélünk, min- den hangnak meg van a maga jegye, egy főlöszleges betűt sem találunk a szóban. E- lenben a németben némely betű háromféle- képen is ejteti ki, pl. sagen, sprecher, rasten.

De talán jellemző a nyelv a nemzet karakterére is. Míg a német az ő mézo- mázos, körülíró, himelő-hámoló szavaival a lelket át is kicsalja, a francia adott szavát nem tartja, az angol büszke, hideg, flegma, addig a magyar egyenes lelkű, őszinte, nyit- szívű. A mint gondolkodik, úgy beszél és állja a szavát. (Kivéven néhány német vagy francia műveltségű nagy uraink.)

Nyelvünknek egyébként is csak igen fiatal kulturája van: alig több egy évszázadon- nál, mert tudvalevőleg hazánkban évszázá- dokon át a latin és német jarta. És mi egy évszázad egy nyelv fejlődésének történeté- ben? A mi egy pillanat az osztendóban.

Szépég, zengzetesség, költői báj, hang- zó-váltakozása dolgában olyan nyelvünk, mint a latin. És valamint egykoron tért hó- ditott világszerte, hiszünk és reméljük, hogy a magyar nyelv, melynek tanszéke máris több külföldi egyetemen fennáll, meg fogja hódítani a világot.

Különfélék.

— **Városi közgyűlés.** Léva város képviselőtestülete november hó 30: napján rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen a tagok szép számmal vettek részt. A polgár- mesteri jelentés után a közgyűlés elfogadta a dr. Bakó János és dr. Jeittele s Zsigmond alapítványaira vonatkozó s a bel- ügyminiszter által kívánt stüláris módosítá- sokat s helyt adott a Magyar Keramiai gyár részvénytársulat abbéli kérelmének, hogy eddigi 10 800 K. biztosítékát a magyar leszámítoló bank betétkönyvével kicserél- hesse. Majd a költségvetés tárgyalásánál a közgyűlés özv. S. Illa s y Zsigmondé r- szére évi 400 K. kegydíjat szavazott meg. Elhatározta továbbá, hogy a kérelmezni fogja Barsvármegye törvényhatóságánál, hogy a vá- rososon átvonuló megyei uszakasz keramit- burkolattal látsassék el, miután az máskül- lönben jó karban nem tartható s a nagy forgalom miatt alig használható. Majd elren- delte, hogy a mezőőrök eddig 24 korona havibére 30 koronára emeltessek s jelvény- nyel s golyós katonafegyverrel szereltessek fel. Nem különben elhatározta a pénzügyi

trikójára is sajátkezüleg himezte a szal- lagot.

Szóval a koronázással még jobban hoz- zánóit a magyar nemzet szívéhez s baja- inkban, bánatainkban még inkább velünk érzett velünk sirt s ha alkalom volt, velünk örült és vigadott.

A politika most már, mikor az alkot- mányos élet biztosítva volt, nem érdekelte, hanem inkább drága gyermekeinek s a nyc- mor enyhítésének szentelte úgy szólván mind-n idejét. A sok szenvedés fogékony- nyá tette őt a mások szenvedése iránt s lemondó lelkében melegen érzett a sors ül- dözöttjeivel szemben. Nem egyszer látogatta meg a főváros jötevé intézeteit, melyek kö- zül több viseli az ő nevét. 1878-ban ő hívta föl Magyarországot a vöröskereszt-egye- sület meg alakítására; hiszen ő maga mondta: a nő legnemesebb hivatása a szen- vedések enyhítése. 1880-ban személyesen elnökölt a magyarországi vöröskereszt-egye- sület alakuló közgyűlésén, a mi egyetlen nyilvános szereplése a társadalomban. „Mint ragyogó csillag emelkedik felénk — mondta ekkor Zichy Nándorné, velünk érez, velünk működik.” A hazai lapok ezer és ezer pél- dányban magasztalták őt, mint a női eré- nyek mintaképet.

(Folyt. köv.)

szakosztály indítványára, hogy ideiglenesen 1000 K. tiszteletdíjjal egy mérnök alkalmaz- tassák. Ezután a jövő évi költségvetést ál- lapította meg a közgyűlés és pedig 102,798 K. 14 f. rendes és 60,910 K. 26 f. rendki- vüli bevétellel. 163,766 K. 49 f. rendes és 40,731 K. 07 f. rendkívüli kiadással. A mu- tatkozó 40,789 K. 13 f. hiány fedezésére a közgyűlés 43% pótdadót szavazott meg. A laktanya alap bevételét 14,883 K. 35 fillér- ben s kiadását is ugyanennyiben állapí- totta meg, míg az államutalvány költségtér- tésében 21,460 korona bevétellel szemben 34,334 K. 20 f. kiadás mutatkozik. Végül pedig elfogadta a közgyűlés a tanácsnak a következőre vonatkozó előterjesztését, mire a közgyűlés véget ért.

— **Esküdt bíróságunk elnökei.** A pozsonyi kir. ítélőtábla elnöke az aranyos- maróthi kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróság elnökéül az 1904. évre And- rá s y Sándor kir. törvényszéki elnököt, helyettes elnökül pedig dr. Gaál-H o m o k y Kálmán kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Kaszinó estély.** A lévai kaszinó a beszercebányai „Madách” irodalmi társaság közreműködésével, saját helyiségeiben 1903. évi december hó 19-én felolvasással és táncszelvényekkel egybekötött estélyt rendez. Ez alkalommal vitetett képek kíséretében be- mutatásra kerül: Angolország, három rész- ben. A kísérő szöveget írta és felolvassa a szerző: Dr. Ogyai Bertalan. Részletes mű- sor az estély napján a penztárnál kapható. Belépti-díj: személyenként 2 kor. Kezdeti pont 8 órakor. Jegyek előre válthatók Nyit- rai és Társas könyvkereskedésében.

— **Felolvasások.** A helybeli „Kath. Kör” helyiségében mult vasárnap délutánra jelzett felolvasást Báth y László prépost- plébános a jelenlévők meleg érdeklődése mellett tartotta meg, a ki érdekes bevezetés után Bács, Gmunden és Ischlben szerzett tapasztalatait adta elő sok tanulságos meg- jegyzésekkel. Mi órákig elhallgattuk volna még a kedvesen szórakoztató utleírást, de a felolvasó annak folytatását ma — vasár- nap — délután hat órára ígérte meg. Fel- hívjuk erre az érdeklődők figyelmét.

— **Műkedvelők színjátéka.** A hely- beli „Kath. Legényegylet” az idei farsang legelső vasárnapjára jan 10 ére színjátékkal egybekötött farsangi estélyt tervez. A da- rab kiválasztása megtörtént és ha akadá- lyokba nem ütközik, Géczy István: „A Mit Az Erdő Mesél” című három felvonásos népszínművét fogják előadni. A szereplők névsorát akkor közöljük, ha a szerepbeos- tás megtörténik.

— **Új vasúti előmunkálati enge- dély.** A kereskedelemügyi minisr Almásy István budapesti lakosnak, a zsitva-völgyi h. é. vasút Verebely állomásától Tild, — Csiffár, — F. Györöd, Gyékényes, — Kiskálna közsé- gek érintésével a m. kir. államvasutak Léva állomásáig s folytatólag Disznós pusztá- Bát, — Bagonya és Bakabánya nagy közsé- g határain át a m. kir. államvasutak Selmec- bánya állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu h. é. vasútvonalra az előmunká- lati engedélyt egy évre megadta.

— **Felolvasás siketnémaokról.** A körmezbányai államilag segélyezett siket- námák intézetének igazgatója, Hercsuth Kálmán folyó hó 12-én, szombaton este 6 órakor a városháza közgyűlési nagytermében a siketnémaokról és azok oktatása hasznáról felolvasást tart. Belépti-díj nincs. Az érde- klődő közönség ezen érdekes és tanulságos felolvasásra tisztelettel meghívatik.

— **Missio.** A lévai róm. kath. híveket érdeklő szentgyakorlatokra vonatkozó eddig közölt híreinket újabb megerősítjük és is- méltelten tudatjuk, hogy az első szentbeszéd f. hó 7-én, hétfőn este a plébánia főtemp- lomban hat órakor kezdődik.

— **Eljegzés.** Meisel Ede téglagya- ros eljegyezte Hirschfeld Hedviget, Hirschfeld Antal galóczi kivitelű cég tulaj- donosának kedves leányát.

— **Névmagyarosítás.** Hliva Béla budapesti lakos, tanító, városunk szülötte, vezeték nevét a belügyminiszter engedélyé- vel Hunfalvi-ra magyarosította.

— **Áthelyezés.** Dékay József nagyülési plébános, városunk szülötte, Verbócra he- lyeztetett át, helyét Hosszanyak Sándor verbóczi r. k. plébános foglalta el.

— **Halálos esés.** Weisz Abrahám, felsőgyörödi lakos a Budapest felé közlekedő vonattal Kőbölku'ra akart a mult hét végén utazni. A kocsiiban azonban elaludt és csak Párkány-Nánán ébredt fel, a honnan azután gyalog igyekezett vissza Kőbölku' felé. Az utat a vasúti síneken tette meg, de a sötét- ben nem látta az utat, egy meredek vasút hídról leesett s szörnyet halt. A 63 éves öreg urat csak másnap reggel találták meg vérbe fagyottan. Bátorkecszin temették el, hova nagyszámu rokonság is eljött a végső tisztesség ádásához.

— **Agyonlőtt tolvaj.** V i b o r Gábor alsópéli plébános már régóta észre vette, hogy magtárában és a padlásán tolvaj jár, azért a cselédségével lesette. E hó 2-án éjjel a cselédék ismét észre vették, hogy idegen ember jár a padlásán, nyomban jelentették a plébánosnak, ki fegyverrel kezében kiat- etett. Azonban a tolvaj is észrevette, hogy

felfedezték, menekülni próbált. A plébános a sötétben, hogy rájesszen, utána lött, de oly szerencsétlenül, hogy a tolvajt találta, ki nyomban meghalt. A meglőtt emberben Haluzza János többször büntetett emberre ismerték.

Csibe tolvaj. Kecskeméti László lévai lakos, lopás miatt többször büntetett rapzámos, a folyó évi november hó 25-én éjjel 11 és 12 óra között a zárt kapu keresztül bshatolt Neuman Adolf lévai lakos udvarába a miután a tyukketreczebe — mely csak fával volt elrejtve — több csibét vett észre, annyira felingerlődtött étvágya a csibe husra, hogy nem bírván ellent állani étvágyának, szok közül 5 d rabot összefogva ellopott. Hazafelé ballagot zsákmányával, de utközben megszökölt a csibék, — mit Bucsek Lajos lévai lakos észre vett, — ki ezután kérdőre vonta a csibészt, — ki zavart magaviseletével elárulta, hogy a csibéket lopta — tehát elfogta s átadta Bucsek Gyula rendőrnek. Bekísérékor bevallotta a lopást, de a rendőrség nem csak ezt, hanem a folyó év november hó 25-én tartott kirakó vásár alkalmával Groszman Majer zselizi lakos kabátjának ellopását is reá bizonyította, — melyben Bilai Vig László és Kálmán cigányokat nevezte meg társainak. Az így összegyűjtött tolvajbánda a lévai kir. járásbírószághoz kísértetett át.

Tűz. Folyó hó 3-án éjjel 10 óra tájt Rígi András lévai lakos szérűjén volt széna és szalmakazalban tűz ütött ki, melyet Bilces József tűzoltóparancsnok vezetésével kivonult tűzoltóság éjjel után 3 órakor lokalizált. A megejtett tűzrendőri vizsgálat szerint a tűz gyújtogatásból eredettnek jelentett; mivel fogva a tettes kiderítése végett a rendőrség a nyomozást elrendelte.

Csizma lopás. F. hó 3-án elfogta a rendőrség a Kis-keren Eugel Jakab kárára elkövetett csizma lopás tettesét Inger István lévai lakos személyében, ki, — habár tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését, — de midőn a rendőrség a bizonyítékok egész balmazát össze gyűjtötte, beismeré a lopást. Letartóztatván, — a bűnjelként lefoglalt csizmákkal az ipolysági kir. bírósághoz kísértetett.

A husz koronán aluli számlák bélyegmentessége. A kereskedői és iparos köröknek régi kívánságuk, hogy a husz korona értékű aluliárúkról szóló számlákat bélyegmentesen állíthassák ki. Ez a jogos és méltányos óhaj megvalósítása az államkincstárnak sem okozna számbavehető kárt. Az ilyen számlákat ugyanis legtöbbször készpénzfizetés esetében a bevásárló megbízott, család stb. ellenőrizhetése céljából állírtják ki. Már pedig kétségtelen, hogy a számlabélyegnek csak akkor van értelme, ha a számla hitelre való vásárlás esetén a később megfizetett összeg nyugtatványozására szolgál. De készpénzfizetés esetén, mikor nyugtatványra szükség nincs, bélyegről sem lehet szó. Méltányos tehát, hogy az ily alkalmakból kiállított számlák, melyek természetükben fogva husz koronánál magasabb összegről állig szólhatnak, a felbélyegzés kötelezettsége alól felmentessenek, annál is inkább, mert — mint a „Magyar Kereskedők Lapja“ írja — az államkincstár sem károsodnék, hiszen minden szigorú ellenőrzés dacára a bélyegkötelezettséget ma is kijátsszák. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara föl is irt a kereskedelmi miniszterhez, hogy a számlák bélyegmentességét husz koronáig elrendelje.

Megégett gyermek. Harka László 9 hónapos kiskorú gyereke a takaréktüzhely mellett lévő lánán nagyapja Mackó Pál ölében ült, a ki részére szülei távollétében tejet akart forralni, midőn a felforrjt tejet a tüzhely szélére huzta, a gyermek a lábához kapott és azt magára rántotta, minek következtében a ráomlott tejtől súlyos égési sebeket kapott úgy, hogy másnapra meghalt.

Kérelem a szülőkhöz. A „Kolozsvári Közepiskolai Tanárjelöltek Segélyező Egyesülete“ ez uton is kéri a szülőket, hogy ha gyermekeik mellé szakképzett, jó nevelőkre, korrektorokra, tanítókra van szükségük, egy a javadalmazást is feltüntető levélben forduljanak az egyesülethez (Kolozsvár, Egyetem) a mely minden tekintetben megfelelő szakképzett nevelőket fog gyermekeik mellé állítani. A közvetítés teljesen díjtalan. Remélve azt, hogy a szülők gyermekeik helyes irányu nevelését lelkükön viselik, hisszük, hogy minél többször lesz alkalmunk nekik ez irányban szolgálatukra lenni. — Császy László elnök. Dóczy Ferencz titkár.

Léván november hónapban meghaltak. Tonhazor József élt 39 évet, Lukacs László élt 7 hónapot, özv. Csépe Józsefné szül. Szalai Mária élt 46 évet, özv. Pólya Andrásné szül. Váci Borbála élt 66 évet, Szinai Andrásné szül. Varannai Julianna élt 61 évet, Kálnai Andrásné szül. Szinai Julianna élt 63 évet, Kecskeméti Sándor élt 2 napot, Csik Erzsébet élt 5 hetet, özv. Sicher Jakabné, sz. Streiber Katalin élt 78 évet.

Gazdátlan nyereségek. A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Józsvay sorsjegyeknél 16600 drb. olyan nyereségy van, a melyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel e sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már huzva. Így van ez a többi sorsjegynél is és

mivel ezek a nyereségek elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyon pusztul el azért, mert a sorsjegybirtokosok nem elég godoak és nem jártnak megbízható sorsolási lapot. Ennek fogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járása. Iyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap“, a melynek sorsolási melléklapját a Pénzügyi utmutatót a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközlönyt, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter mint szakkételemmel és pontosan szerkeszteti közlönyt hivatalosan ajánlotta. A lap előfizetői a januári számmal egyen megkapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, a mely tartalmazza a kezdettől fogva az 1902. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, úgy, hogy könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva, vagy nincs. A „Pénzügyi Hírlap“ előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és tőzsdei évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII. Kerepesi-ut 44.sz.

A „Tanító Sorsjáték“ huzása, mint hivatalosan értesítenek bennünket, december 23-án visszavonhatatlanul meg fog történni A sorsjegyek, tekintettel arra, hogy a főnyereségy 30,000 korona értékű gyémántékszer s a többi 999 nyereségy is mind nagybecsű értéket képviselnek és hogy a sorsjáték tiszta jövedelme a tanítóegyletek jótékony intézményei s a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Segítőlapja“ javára fordíthatnak, igen kellendők s ma már nem sok sorsjegyet vár eladásra. A sorsjegyek minden dohanytözsdeben kaphatók, ára 1 korona.

APRÓSÁGOK

Rovatvezető: Z U H A N Y.

Modera házasság.

Leány: Ahoz a Kiszhez menjek nőül, mama? Hiszen ez valóságos tökéllő!

Apa: Épen azért, gyermekem!

Utolsó kívánság.

Bíró: Van-e még valami óhajta?

Halálra ítélt: Csupán csak arra kérem a tekintetes bíróságot, hogy a felelőmet ne engedjék többé hozzám közel; nyugodtan szeretnék menni a másvilágra.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1903. évi nov. hó 29-től 1903. decz. hó 6-ig

Születés.

A szülők	A gyermek neve	A gyermek neve
Nyiredy Géza Rakovszky K.	leány	Mária

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Szabó István	56	tüdőlob

Lévai piacziárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány.

Buza m.-mázsánként 14 kor. 20 fill. 14 kor. 60 fill. Kétszeres 12 kor. 60 fill. 13 kor. — fill. — Rozs 12 kor. — fill. 12 kor. 40 fill. — Arpa 11 — kor 80 fill. 12 kor. 40 fill. Zab 10 kor. 40 fill. 11 kor. 20 fill. — Kukoricza — kor. — fill. — kor. — fill. Bab 15 kor. 20 fill. 15 kor. 60 fill. — Lencse 16 kor 40 fill. 16 kor. 80 fill. — Köles 9 kor. 20 fill. 10 kor. — fill.

Vetőmagvak 50 kilónként Budapesten
Lóheremag 54 — 60 korona Luczernamag 56 62 korona, Impregnált Répa mag — — kor. Rópamag — — kor Muharmag — — — kor Baltaczim 14 15 — kor. Bükköny — Vöröshere 55 62 kor. Fehér here 65 70 Komoczinifűmag — — Thimothems 22 24 kor.

Irodalom és művészet.

Kincses kalendárium az 1904-ik eszten dőre. Nyolczadik esztendeje, hogy ilyenkor, a tél küszöbén megjelenik, a minden más társától minden ízében különböző **Kincses Kalendárium.** Naptári része a jövőé, irodalmi és művészeti része a jelené s hogy a multakról se feledkezék meg: hű krónikása a mult esztendő minden jelentős eseményének is.

Az új **Kincses Kalendáriumban** harmincnyolcz nagy tanulmány és egész sereg apró cikkely van, összesen hatszázhatvan kappal. Az erős, kemény tábibba kötött 1904-ik évi **Kincses Kalendáriumnak** két korona az ára. Kapható Nyitrai és Tarsa könyvkereskedésében Léván.

Vadászaink figyelmébe! A vadászat iránt való érdeklődés napról-napra emelkedőben van, a vadászterületek bérlete rohamosan emelkedik, így minél tovább, annál kisebb területen kel majd vadászunk. Igen szakszerűen foglalkozik a vadászati ismeretek terjesztésével Parthay Géza lapja a „Vadászat és Allatvilág“, mely ma egyik legkitű-

nőbb és legdiszesebben illusztrált szaklapunk. Mutatványsszámot díjtalanul küld a kiadóhivatal Budapesten, Rottenbüll-utca 30. sz.

Lengyelország. A júliusi forradalom híre napok alatt végig röpült egész Európán. A lengyelek büszkén nevezték magukat a Kele. francziának. A francia nyelv is nagyon el volt köztük terjedve. Sok műveltségi kapocs is fűzte őket az igazi forradalmi nemzethez. A júliusi forradalom híre megmozdult nálunk minden. A belgiumi felkelésnél biztosra vették az orosz beavatkozást s így a nagy háborút Franciaország és a czár között, a mely visszaadja Lengyelországot függetlenségét. Épen az orosz hadikészülődés, mely azzal veszélylyel fenyegette, hogy az országot muszka katonaság szállja meg, a nemzeti hadakat pedig külföldre viszik tette szükségessé a forradalom gyors kitörését. Ezt a francia titkos társaságok küldöttjei is siették a dolgot, hogy megakadályozák a muszka seregnek nyugotra vonulását.

1830. december 10-ikére határozta el a carbonarik társasága, mely tagjai közé számított a legtöbb tábornokot és tisztet, a kitörést. De mivel a reudőrség több összeküvőt elfogott, siettek, nehogy az egész tervek dugába dőljön. November 29-én este egy csapat deák és kadét beront a nagyherceg palotájába, leölik az őröket és maga a kormányzó is csak nagy bajjal menekül, hálóköntésben. A munkások a mozgalomhoz csatlakoznak: a lengyel ezredek egy része is. Az ellenkező tábornokokat megölik. Éjjel után Kontantin kihivhatja az orosz őrséget és Varsó minden raktárával és hadikészletével a forradalom vezetőinek hatalmába jutott.

A lengyelek szabadságharcával foglalkozik részletesen a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 202. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona, füzeteként is kapható 60 fillérvé. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható Nyitrai és Tarsa könyvkereskedésében Léván, havi részletfizetésre is.

Nyilttér.

Vendéglői vagy kávéházi helyiség

kiadó **Aranyosmaróton.** A vármegye székhelye, törvényszék, járásbírószá, adóhivatal stb. a házban 12 évig vendéglő és 7 éven át kávéház volt. Új modera ház.

Mindig kitűnő, biztos üzlet volt. Ugyanitt eladó egy tükörös pánztár, egy biliard, néhány asztal. Bővebbet:

Szabó Kalmánnál Aranyosmaróton.

Eladó ház Nagy-Sallóban.

Két telekből álló ház a nagysallói népbank átellenében melynek egyik telkén fűszer és bórkereskedés van s 32,000 korona forgalmat csinál, szabadkézből eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos **Földmann Lajos Nagykereskenyhen Hontm.**

Elarusító hölgy

Kerestetik rögtön belépésre **dohány-nagyárudába** csinos külsejű és jó modoru vidéki hölgy, ki a számtan és szépirásban kellő jártassággal bír.

Ajánlatok fénykép mellékletével **AMSTETTER IMRE** céghez Léva küldendők.

Kereskedők figyelmébe!

Gyakorolt könyvelő és magyar-német levelező 1—2 órai napi foglalkozást elvállal. Elvállal továbbá: csoportos magantantást az egyszerű és kettős könyvvittel, keresk. számtant, magyar-német-francia keresk. levelezés, szép- és gyorsírással, (stenografia) kipróbált gyakorlati módszerrel. Bővebbet **Kohn Lajos** cemege üzletében Léván.

Szives tudomásul!

A nálam vásárolt **villamos csillárok és lámpák** rendeltetési helyükre szereltetnek fel s azok után semminemű utódij nem lesz fizetendő.

Honi gyártmány! Eredetigyári árak!

Diszmnü és játékaru raktáramban 1903. december hó 1-től, 23-ig

nagy karácsonyi vásár

Nagy választék! Olcsó árak!

Pollak Adolf

lámpa-, üveg-, diszmnü és átékaru raktára. Léván.

Három

tanoncz telvétetik Knapp Zsigmondnál

gépész LÉVÁN, Kálnai-utca.

Legfinomabb TEA RUM
Teasütemény Gardinettek

legjutányosabban:

KOHN LAJOS

fűszer és cemegekereskedésében Léván.

Vidéki rendelmények postán lelkismeretesen eszközöltetnek.

Süvegczukor 1 kg. 38 kr.

Mütrágyaszer

minden nembn, garantirozott tartalommal, száraz és gipszórásra alkalmas, különösen

Superphosphat

mélyen a kartellárok alatt, ugyszintén

Chilisaletrom

a mindenkori hamburgi napiárak szerint legolcsóbban kapható

Löv Benj. fiainál Nyitrán.

HENNEBERG-SELVEM

csak közvetlenül! — Fekete, fehér és színes, méterenként 50 krajezártól 11 trt 35 krajezáig. Logotolsó ujdonságok. Bérmentve és már elvámoltva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával.

HENNEBERG selyemgyár. Zürich.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E. 402. jelzéssel a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur“ Mannheim, Meefeldstr.

Kávé.

New-Cuba kávé	1.60
Jamaikai legfinomabb	2.20
Kuba legfinomabb	2.20
Ceylon legfinomabb	2.10
Ceylon finom	2.—
Portorico finom, és Cuba	1.60 2.—
Gyöngy legfinomabb	2.— 2.20
Mocca legfinomabb	2.20
Arany Jáva legfinomabb	2.20
Brazíliai legfinomabb	1.60
Brazíliai II. rendű	1.30
Cuba pörkölt	2.— 2.40
Hungária kávé	1.20
Örlött kávé	1.—

Kapható:

Kern Testvéreknél, Léván.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.
Horgony-Fain-Expeller
egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmatartik készvénynek, csúszól és meghúzóeszköz. Intés. Silányabb utánzatok miatt — bevásárlások óvatossak legyenek és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjegygyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa, csasz. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Saját termésű

Szikra-Alpári fajboraimat ajánlom az érdeklődő közönség figyelmébe.

Árak:

Uj bor (Sárga Margit, Rizling, Kövidinka, Opporto, Kadar, Burgundi)

Hektonként	19 frt.
egész hordóban (7 hekto)	18 „
mérve literenként	24 kr.

Ó bor

1901-ik évi hektoja	24 frt.
1902-ik „	20 „
„ „ egész hordó	19 „
1896-iki „Sárga Margit“ literje	50 kr.
1899-iki „Merlot“ (vörös) „	50 „

Léván, 1903. november 1.

Holló Sándor.

Kern Testvérek

L É V Á N.

Ajánljuk a n. é. közönségnek: Elsőrendű fűszer, csemege, déli gyümölcs, finom tea, teasütemény, finom rum, cognac, likőrök, asztali-, peccsenye- és aszúborok, bel- és külföldi pezsgők, Suchard- és fiúmei csokoládé, karácsonyi gyertyák és sok szép ajándékok cukorkákból és karácsonyfa díszek stb. továbbá:

Karácsonyi és Ujévi ajándéknak

alkalmas cikkek: amerikai különlegességek, Phonographok, Recordok, bronz és alpaca gyertyatartó, gyufatartó, kávé- és mák őrölő, teafőző készülék, husvágó és reszelőgépek, vasalók, evőeszközök, zománcozott edény, konyhaberendezések, Ruhafacsaró gép, Ruha mangorló, fa- és szén kosarak, kályhaelő-tálcák, esernyő átvány, háztartási mérleg, légmérő, varrógépek 5 évi jótállás mellett, hegedűk, okarina és más hangszerek, szivar-szipkák, csibuk, pipák, szivar- és pénztárcák, tollkések, ollók, kártyák, vadászbírók, táskák és fegyverek, laterna magica, domino, lottójáték, fényképészeti készülékek, kerékpár, kocsolya, valamint lomfűrés, mint legcélszerűbb karácsonyi ajándékot rendkívül olcsó árban.

Karácsony előtti héten

Élő dunai- és tó halak

kilója 90 kr. — 1 frt. 40 krig.

Kaphatók:

KERN TESTVEREKNÉL, Léván.

A tisztelt gazdaközönség szives figyelmébe; A „Hungaria“ Műtrágya, — kénsav és vegyipar részvénytársaság bars megyei képviselőtét

Superphosphatban

DUKES és HERZOG cégre Galgócson

ruházta át, mely cég a tisztelt gazdáknak kívánságra készséggel szolgál előnyár ajánlattal.

Ugyanott a legolcsóbban beszerezhető:

Takarmánycikkek:

- Finom és durva buza korpa
- Rozs korpa
- Olajpogácsa
- Cocospogácsa
- Szárzmoszlék
- Szárított répaszelet
- Maláta csira

- Melasse
- Melassirozott répaszelet
- Kendermagkivonat

Műtrágyák:

- Tomasphosphat
- Trágyagyps
- Chillalétram
- zárított marhatrágya

- Kainit
- Kálsó.

Különféle:

- Flumel gépolajok
- Carbolineum
- Tovotte kenőcs
- Kocsi-kenőcs
- Cement
- Zsákok és ponyvák stb.

Most jelent meg az **1904.** évre szóló

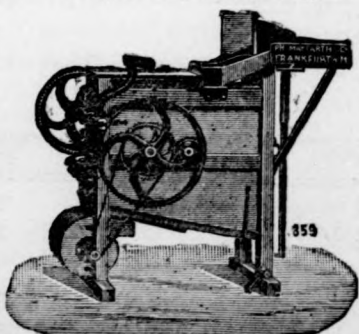
BARSI naptár

Barsvármegye általános címtárával. Ára 80 fillér, bérmentes küldéssel 80 fillér, a kis Barsi naptár 30 fillér, Garamvölgyi Protestáns naptár bars megyei egyházi protestáns címtárral 60 fillér. Kapható:

Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léván.

Kukoriczamorzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabonarostók.
Konkolyozók (triőrök).
Széna- és szalmasajtók.
 Répa- és burgonyavágók. Takarmány fűlészők.
 A legjobb VETŐGÉPEK „Agricola“ (tolókerék szerk-el) mindennemű vetemény számára, változókerek nélküli dombon vagy síkon alkalmazható, a legújabb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és Társa gazdasági gépgyárak, vasöntödékek és elektromos BECS III Tabortrasze 71.

Megrendelhető Knapp David úr által Léván.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszont elárulíthk keresteinek.

Legutolsó újdonság!
 John-féle uj „teljgőző“

mosógép.

Takarékkályhával. Fő-lárusító:

KABINA JÓZSEF FIA LÉVA.

ELŐNYÖK.

- 1.) Jelentékeny idő megtakarítás. A géppel való mosás félannyi időt vesz igénybe, mint a kézi mosás, mert a gép egyidejűleg gőznek tesz ki és mossa a fehérneműt.
- 2.) Jelentékeny pénzmegtakarítás. Tetemesen kevesebb mosási anyag (szappan, s zikó) lesz használatba véve, mint a kézi mosásnál és a kályha kevesebb türelanyagot fogyaszt, mint egy mosókazán, mert először a szóban forgó kályha, mint „takarékkályha“ lett szerkesztve és másodsor a John-féle „teljgőző“ mosógéphez csak kevés víz szükséges (moha a fehérnemű fehérebb lesz, mint a kézi mosású) és kevesebb víz természetesen kevesebb türelanyagot is fogyaszt.
- 3.) A fehérnemű legnagyobb kímélete. Elentében a legtöbb használatban levő mosógépekhez a John-féle „teljgőző“ mosógépűl a mosatás nem állandó kallózás, dörgölés, ide oda ráúgálás által, hanem csak egyszeredűl a fehérnemű darabok kényeszer nélküli ide-oda vetése által, mely a dob forgatásából származik, eszközöltetik.
- 4.) A fehérnemű gőz általi fertőtlenítése. A gőz a fehérneműben esetleg foglalt betegségi csírákat megöli.
- 5.) A mosógép előnyeiről meggyőződhetni Kohn Mihály mosóintézet tulajdonos urnál Léván.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Steiner Sándor

óras és ékszerész Léván: Főter.

Ajánlja dusan felszerelt áru-raktárát; mindennemű arany- és ezüst és china ezüst árukból, valamint fali és zsebórákból.

Karácsonyi és ujévi ajándékok 1 koronától feljebb!

Mélyen leszállított árak.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Vidéki megrendeléseket gyorsan és lelkiismeretesen elvégzünk. — Órákat 2 évi jótállást vállalunk. — Téli arany és ezüst: a legújabb arbon változ be.

Karácsonyi vásár!!

OCCASSIO ÁRJEJYZÉK.

	mtr ár	36 állér.
Egy nagy partie divatos mosó barket		
" " " Cybelin barket	"	50
" " " 80 cm. Cheviot	"	40
" " " 120 cm. angol Cheviot	"	1
" " " női poszto	"	1.30
" " " 120 cm Cybelin szövet	"	1.60
" " " 120 cm fekete divat	"	1.50
" " " 120 cm. színes „gyapju	"	1.80
3000 mtr fekete és színes valódi selyem	"	1.65
1000 " Lawn Tennisz	"	30
1000 " szerb vászon	"	28
500 " legujabb mosó bársony	"	1.50

A mostani idényről vissza maradt divat cikkeket mélyen leszállított áron bocsátom áruba, u. m: felöltőket, szörmeáru, téli kelméket, barketokat, téli kendőket, nagy és fülő szőnyegeket stb. Ezen kivételes árak csakis 1903. november 29 től 1904. január 1-ig maradnak érvényben. Ezen kedvező és ritkán kínákozó alkalmat méltóztassék ez időszert felhasználni és b. látogatással üzletemet szerencsétlenül kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel
GROTTE VILMOS
 divatárúháza Léván.

Karácsonyi és ujévi ajándék!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy bevásárlási utról visszatérve óra és ékszer-áru üzletemet a karácsonyi idényre a legszebb ajándékokkal felszereltem.

Készletemben mindenki részére alkalmas karácsonyi vagy ujévi ajándék található rendkívül jutányos áron:

- Arany női órák 12 frttól felj.
- Arany gyűrűk (14 kar.) 2 1/2 " "
- Arany karperecz 8 " "
- Arany függő 1 1/2 " "
- Arany kereszt 1 1/2 " "
- Nyákek 1 1/2 " "
- Melltük 1 1/2 " "
- Nikl óra 4 " "
- Ezüst óra 5 " "

Vidéki megrendeléseket gyorsan és lelkiismeretesen teljesítek.

A n. é. közönséget készletem megtekintésére kérve maradtam

kitűző tisztelettel
Klein Sándor
 óras és ékszerész Léván.